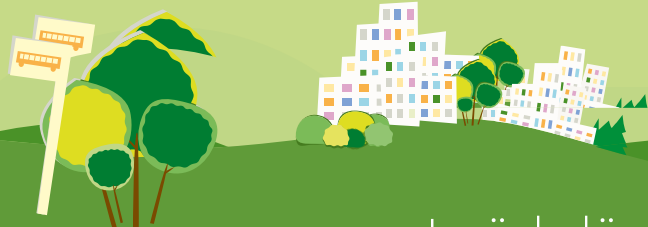
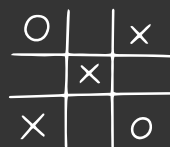
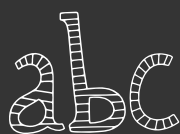
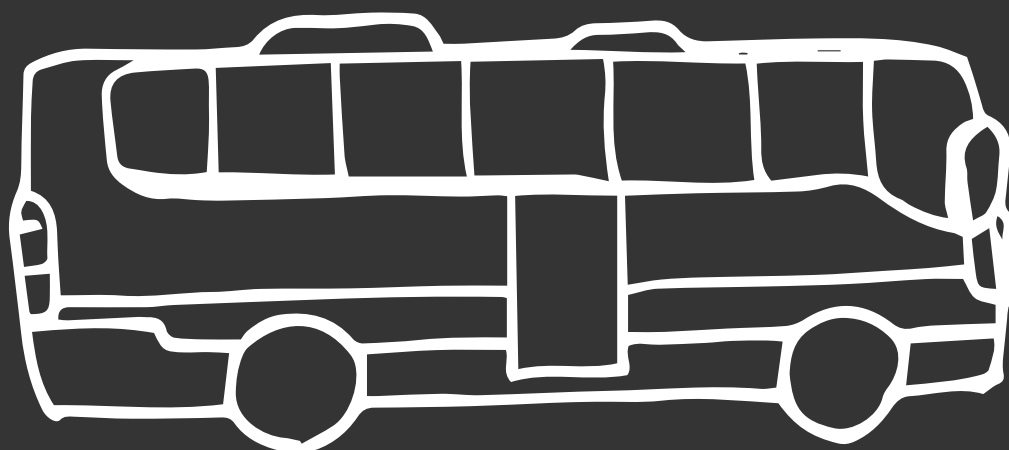




Vinkkivihko

Kestävän liikkumisen oppituntimateriaaleja
1-2 -luokkalaisille



Jyväskylän seudun joukkoliikenne

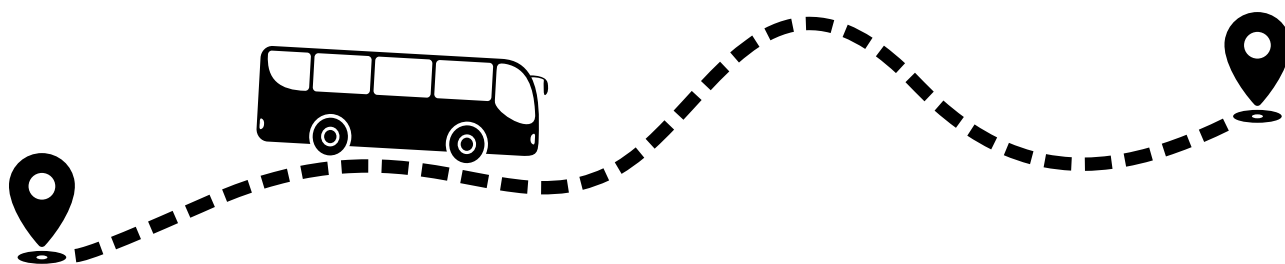


Heippa opettaja!

Joukkoliikenteen ja kestävän liikkumisen käsittely on osa ilmasto-kasvatusta ja sitä voidaan lähestyä monin eri tavoin. Teema tarjoaa lukemattomia yhdistelymahdollisuuksia eri oppiaineiden kesken, mikä mahdollistaa teeman lähestymisen juuri sinun ryhmällesi sopivalla tavalla.

Tämä vinkkivihko on työstetty avuksesi ja idepankiksesi. Vinkkivihko sisältää ideoita kestävän liikkumisen käsittelyyn eri oppiaineiden tunneilla.

Kannustetaan yhdessä lapsia loikkaamaan Linkkiin ja liikkeelle!



Lähteitä:

Yöstäjä

Valveen sanataidekoulu

Suomen Latu

Itkonen, J. 2011. Kaupunkiretki. Lastenrunoja.

Nopola, S. & Nopola, T. 2018. Risto Räppääjä liikenteessä.

Ilmanen, P. & Kotka, R. & Pulli, E. & Venho, J. 2019. Runomatkaopas. Harjoituksia ja työtapoja lapsille. Talinna: Aviador

Nuotio, E. & Snellman, M. & Pelliccioni, S. 2015. Maami Mustikka. Satuja ja satutehtäviä.



Liikunta

Liikuntatunnin pikavuoro

Kesto: 10 min

Esivalmistelu: Merkitse juoksukilpailun alku- ja loppupiste. Jaa joukkue vähintään kahteen yhtä suureen joukkueeseen.

Ohje: Kunkin joukkueen jäsenet asettuvat jonoon ja tarttuvat toisiaan hartioista kiinni. Joukkueet lähtevät matkaan rinnakkain, tavoitteenaan juosta ensimmäisenä kokonaisena joukkueena lähtöviivalta maaliin. Jono ei saa katketa juoksun aikana. Mikäli jono katkeaa, jonon ensimmäinen ohjaa bussin takaisin lähtöpaikalle, josta se lähtee uudelleen. Nopein joukkue voittaa!

Bussihippa

Kesto: 10-15 min

Esivalmistelu: Valitaan bussikuski, eli hippa.

Ohje: Bussikuski alkaa juosta ja ottaa muita kiinni. Leikkijän jäädessä kiinni, hän nousee bussin kyytiin asettumalla bussikuskin eli hipan taakse ja ottamalla häntä hartioista kiinni. Yhdessä he jatkavat muiden kiinniottamista. Aina leikkijän jäädessä kiinni, liittyy hän hippajonon jatkoksi.

Muistipeli ulkona

Kesto: 30 min

Tarvikkeet: Parillinen määrä samanaisia astioita, esimerkiksi ämpäreitä, pakastusrasioita, kartioita tms. joiden alle on kiinnitetty kuvia kulkuneuvoista tai esimerkiksi teippiin kirjoitettuna kulkuneuvon nimi.

Esivalmistelu: Levittele ämpärit pelialueelle sekaisin, kuvapuoli alaspäin.

Ohje: Voidaan pelata joukkuepelinä, paripelinä tai yksilöpelinä. Pelivuorossa on yksi joukkueen jäsen tai pelaaja kerrallaan. Pelaajan tehtävänä on etsiä pari nostamalla omalla vuorollaan kahta ämpäriä. Vuoro vaihtuu jokaisen noston jälkeen. Joukkuepelissä muut joukkueen jäsenet saavat neuvoa, mutta vain suullisesti omalta paikaltaan.

Postikorttisuunnistus

Kesto: 30-45 min

Tarvikkeet: Kartioita tms. merkkejä yhtä monta kuin kortteja on. Lisäksi parillinen määrä korttipareja. Oppilaille kynä ja paperi.

Esivalmistelu: Tehtävään tarvitaan postikortteja tai pahvin paloja, joiden kääntöpuolelle on kirjoitettu Bussiloikka -oppitunnilla opittuja asioita. Jokainen opittu asia jaetaan kahteen korttiin siten, että kortit yhdessä muodostavat järkevän lauseen/parin. Piilota kortit leikkialueelle sisälle tai ulos. Aseta jokaisen kortin lähelle jokin merkki piilotetusta kortista, esimerkiksi kartio, hernepussi tai keila.

Ohje: Suunnistuksen voi suorittaa yksin tai pareittain. Oppilaiden tehtävä on etsiä kaikki piiletetut kortit, kirjata niistä löytyvät lauseen osat ylös ja muodostaa niistä järkevät lauseet.

Ideoita korttien lauseiksi:

Bussikuskilta voi... ..käydä kysymässä neuvoa.

Bussista poistuttaessa... ..täytyy varoa jalankulkijoita ja polkupyöräilijöitä.

Bussipysäkiltä on turvallista poistua... ..kun bussi on mennyt riittävän kauas ja on varmistanut ettei kummastakaan suunnasta tule autoa.



Äidinkieli

Kirjoitusideoita

a) Kirjoita tarina jonkin kulkuneuvon näkökulmasta. Vastaa mm. seuraaviin kysymyksiin:

- Missä se asuu?
- Kuka sitä käyttää?
- Mitä sen päiviin kuuluu?
- Miltä siitä tuntuu?
- Mitä kaikkea se on nähnyt ja kokenut elämänsä aikana?

b) Kuvittele, että olet kulkuneuvo. Kirjoita kulkuneuvosta ensimmäisessä persoonassa. "Minä olen..."
Kerro tarinassasi esimerkiksi:

- Miltä näytät; minkä kokoinen, muotoinen, värinen olet?
- Miltä sinusta tuntuu ympäristössäsi?
- Miten sinua kohdellaan?

Kaavaruno

Kaavaruno kulkuneuvoista. Ohjaa oppilaat kirjoittamaan runoja seuraavan kaavan mukaan:

1. säe: yksi substantiivi
2. säe: kaksi adjektiivia
3. säe: kolme verbiä
4. säe: omavalintainen, sopiva säe

Toinen säkeistö kootaan samalla periaatteella.

Esimerkiksi:

*Linja-auto
vihreä ja villi
pöhisee, puhisee ja nitisee.*

Pysähtyy seuraavalle pysäkillle.

*Koiranpentu
utelias ja innokas
hyppii, heiluu, hihkuu*

Nousee linja-auton kyytiin.



Oodi

Oppilaat kirjoittavat oodin eli ylistyslaulun jollekin päästöttömälle itse keksimälleen tai oikealle kulkuneuvolle. Oppilaat miettivät kulkuneuvostaan kaikkein parhaimmat asiat ja kirjoittavat ne oodin muotoon.

Oodissa voi vastata esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:

- Miltä kulkuneuvo näyttää?
- Miten sen voi muulla tavalla aistia, kuin vain näkemällä?
- Missä kulkuneuvo oleilee?
- Miten se liikkuu?
- Ketä sen ystäväpiiriin kuuluu?
- Millaista sen elämä on?
- Miksi se on ylistyslaulun arvoinen?

Neuvo oppilaita pohtimaan, miten he asettelevat sanat. Kehota heitä myös lisäämään väliin huudahduksia, kuten: “oi linja-auto”, “kulkuneuvoista mahtavin”

2) Jos olisin - runo

Tehkää kulkuneuvorunoja, joissa jokainen säe alkaa samalla sanalla. Säe aloitetaan samalla samoilla sanoilla, jotta toisto toimii tehokeinona.

Esimerkiksi:

Jos olisin (mikä?)
(kerro mitä tekisit)

Jos olisin linja-auto,
nielisin ihmisiä.

Jos olisin (mikä?)
(kerro mitä tekisit)

Jos olisin ilmalaiva,
leijuisin pilvissä.

Jos olisin (mikä?)
(kerro mitä tekisit)

Jos olisin tuulella kulkeva hyberbiili,
hymyilisin vastaantulijoille.

Jos olisin, olisin.

Jos olisin, olisin.



Kuvaamataito

Tulevaisuuden kulkuneuvoja

Mitä muita kestäviä kulkuneuvoja sähköautojen lisäksi liikkuu tulevaisuuden kaupungissa?

Ohje: Oppilaatideoivat ja piirtävät/maalaavat oman menopelinsä ja antavat sille hauskan nimen

Aiheita kuvaamataidontyöksi

Mm. seuraavat aiheet sopivat kestäväää liikkumista käsitteleviksi aiheiksi kuvaamataidontunnille:

- Oma koulumatkasi. Piirrä kohta omasta koulumatkastasi ja millä sen kuljet.
- Kartta koulumatkastasi. Piirrä kartta omasta koulumatkastasi.
- Yhteinen linja-auto. Piirtäkää koko luokan kanssa yhteinen linja-auto ja siihen matkustajat.

Etsintäkuulutusilmoitus

Ohje: Suunnittele etsintäkuulutus kadonneesta kulkuneuvosta. Kulkuneuvo voi olla myös itse keksitty.

Etsintäkuulutukseen sisällytetään seuraavat tiedot:

Kadonnut:

Ikä:

Erikoistuntomerkkit:

Viimeisin havainto:

Yhteydenotot:

Löytöpalkkio:



Matematiikka

Montako matkustajaa?

Kesto: 10-15 min

Tarvikkeet: Korteilla luvut 0-9

Ohje: Opettaja asettaa kortit taululle riviin. Opettaja seisoo paikallaan luokan edessä ja leikkii ohjaavansa linja-autoa. Opettajan pysähtyessä pysäkillä oppilaat käyvät vuorotellen poistamassa taululta yhden kortin. Kortissa oleva luku kertoo, kuinka monta matkustajaa nousi kyytiin sillä pysäkillä. Luokka taputtaa yhdessä kyseisen numeron.

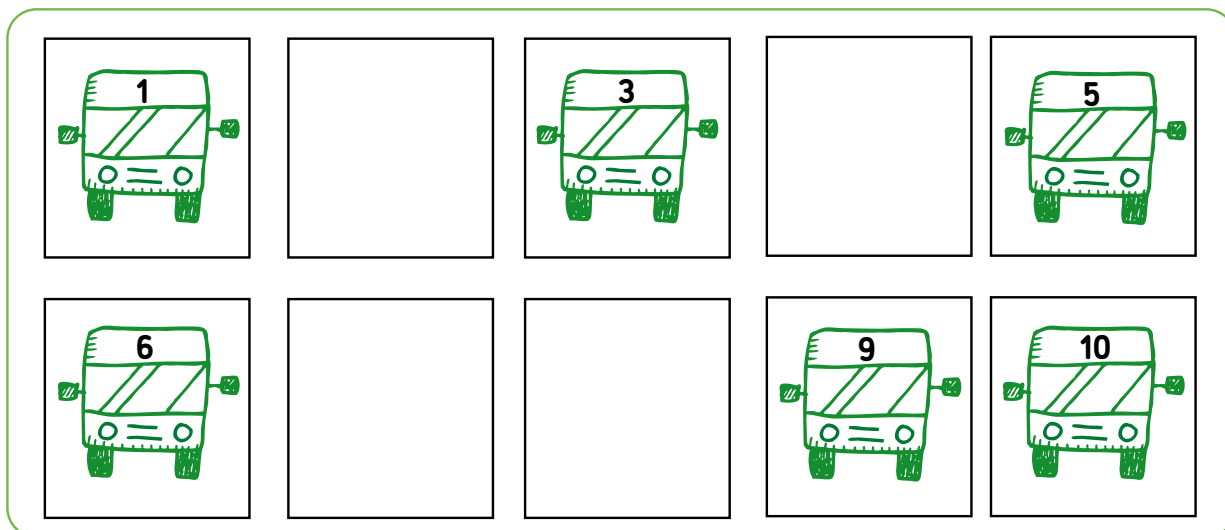
Seuraavista tehtävistä voit halutessasi ottaa lapsille oman kopion.

Mitkä linja-autot ovat liikenteessä?



Kuvassa näet kaikki varikon linja-autojen tallit, mutta osa talleista on tyhjiä.

Millä numerolla varustetut linja-autot ovat juuri liikenteessä? Päättelä numerot ja kirjoita ne kuvaan.



Matkustajamatematiikkaa



Laske laskut yhteen, niin saat tietää montako matkustajaa linja-autossa on jokaisen pysäkin jälkeen.

$4+2=$

$5+1=$

$4-1=$

$6+6=$

$1+4=$

$5-2=$

$7+3=$

$8+2=$

$9-4=$



Lailan Linkkivisa

Bussiloikka -oppitunnilla lapset osallistuivat ennen matkaan lähtöä Lailan Linkkivisaan. Visassa on väittämiä jotka ovat joko oikein tai väärin. Lapset vastaavat käyttämällä omia peukkujaan. Jatkaa linkkivisaa ja muistelkaa yhdessä linkillä matkustamiseen liittyviä opittuja tietoja ja taitoja!

- 1) Linkki pysähtyy jokaisella pysäkillä, vaikka pysäkillä odottavat matkustajat eivät heilauttaisi kättään. **VÄÄRIN.**
- 2) Linkkimatkan voi maksaa myös Linkki-sovelluksella. **OIKEIN.**
- 3) Repun voi jättää keskelle käytävää. **VÄÄRIN.**
- 4) Linkistä poistutaan rauhallisesti ja tönimättä. **OIKEIN.**
- 5) On hyvien tapojen mukaista kiittää kuljettajaa linkistä poistuttaessa. **OIKEIN.**
- 6) Linkissä voi kuljettaa myös polkupyörää. **OIKEIN.**
- 7) Suojatien voi ylittää juosten. **VÄÄRIN.**
- 8) Polkupyörästä tulee pakokaasuja. **VÄÄRIN.**
- 9) Linkistä poistutaan keski- tai takaovesta. **OIKEIN.**
- 10) Jalkoja voi lepuuttaa edessäolevalla penkillä. **VÄÄRIN.**

